

Baltic SCOPE

Towards coherence and cross-border
solutions in Baltic Maritime Spatial Plans

EUROPEAN UNION
European Maritime
and Fisheries Fund

Ekoloģiski vērtīgas teritorijas - kā vienoties ar kaimiņvalstīm par kritērijiem?

Baltic SCOP projekta skatījums un pieredze

Anda Ruskule

Sadarbībā ar Jonne Kotta, Jan Schmidtbauer Crona, Juris Aigars, Sandra Sprukta

Rīga, VARAM, 10. februāris, 2016

Ekoloģiski vērtīgo teritoriju loma ekosistēmu pieejas īstenošanā

Ekosistēmu pieejas mērķi

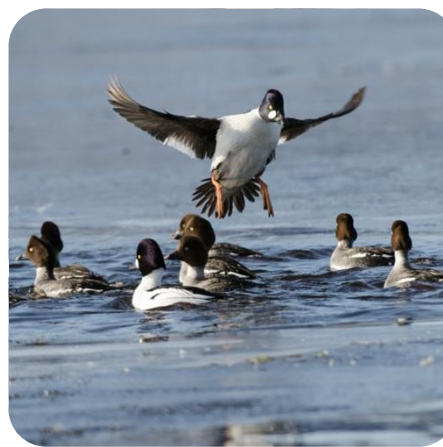
- **saglabāt jūras ekosistēmas integritāti un spēju atjaunoties**
 - nodrošināt tās sniegto pakalpojumu ilgtspējīgu izmantošanu,
 - identificēt jūras ekosistēmai nelabvēlīgas ietekmes
 - veikt efektīvus pasākumus šādu ietekmju mazināšanai

Ekosistēmu pieejas īstenošana

- **apzinātas ekoloģiski nozīmīgākās un jutīgākās teritorijas**
- novērstas darbības, kas varētu radīt kaitējumu šīm teritorijām, iznīcinot/ negatīvi ietekmējot to struktūras, funkcijas un to sniegtos pakalpojumus.

Ekoloģiski vērtīgo teritoriju veidojošie elementi / indikatori

Ekoloģiski vērtīgo teritoriju loma JTP izstrādes procesā

- **Esošās situācijas raksturojums:** jūras ekosistēmas dabas vērtības
- **Ietekmju apzināšana**, vērtējot alternatīvos attīstības scenārijus un JTP telpiskos risinājumus
- **«Zilo koridoru» pieejas īstenošana**, nodrošinot, lai JTP risinājumi neradītu barjeras sugu izplatībai vai migrācijai starp funkcionāli saistītām teritorijām
- **Aizsargājamo jūras teritoriju (AJT) tīkla izvērtēšana:** tīkla vienotība un potenciālo jaunu teritoriju identificēšana

Starptautiskais pielietojums

- Pārrobežu ietekmju apzināšana
- Pārrobežu risinājumi ietekmju mazināšanai
- AJT tīkla izvērtējums Baltijas mērogā

Baltic SCOPE projekta uzdevumi

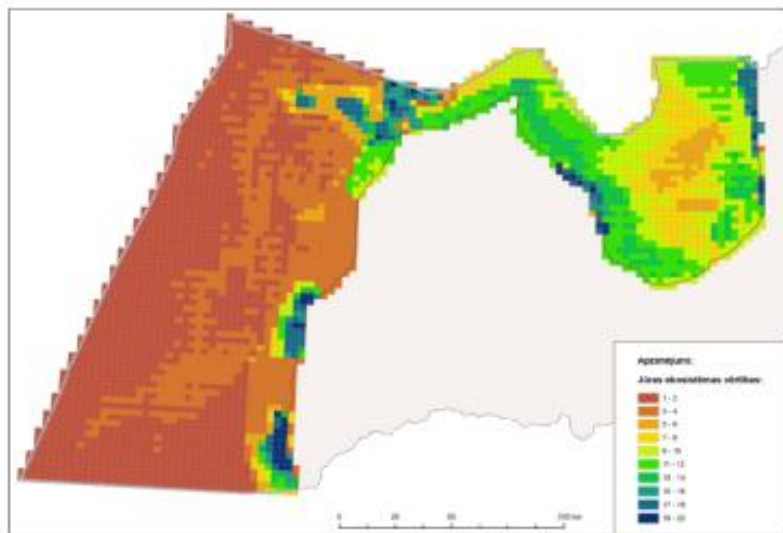
Apkopot vienā kartē informāciju par katru nozari – esošo situāciju un nākotnes interesēm

Vide:

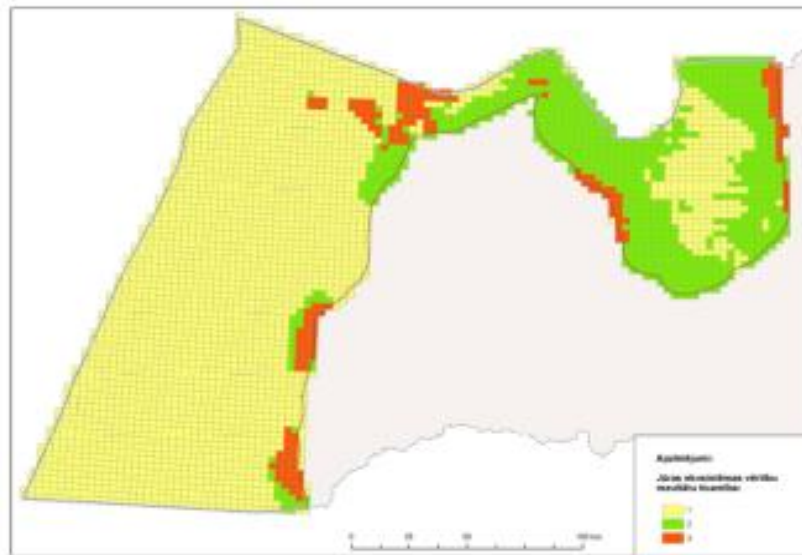
- Aizsargājamo teritoriju tīkls un tajā potenciāli iekļaujamās teritorijas;
- Pieejamie datu slāņi par sugu un biotopu izplatību
+ **jau noteiktās ekoloģiski vērtīgās teritorijas**

Ekoloģiski vērtīgo teritoriju kartes izstrāde Latvijā (LHEI, 2015)

- Izmantotie datu slāņi: bentiskie biotopi, aļģes, putni un zivis
- Katra kvadrāta vērtība noteikta summējot šādus kritērijus:
 - ★ **bioloģiskā daudzveidība** (visu bentisko sugu skaits; aļģu un bioloģiski nozīmīgo sugu pārklājums);
 - ★ **agregācija** (putniem nozīmīgās vietas, zivju nārsta vietas, nozīmīgās zvejas vietas);
 - ★ **retums** (HELCOM retie un aizsargājamie biotopi) – dati nebija pieejami;
 - ★ **dabiskums** (svešo sugu klātbūtne);
 - ★ **proporcionālā nozīmība** (biotopa proporcionālais pārklājums).

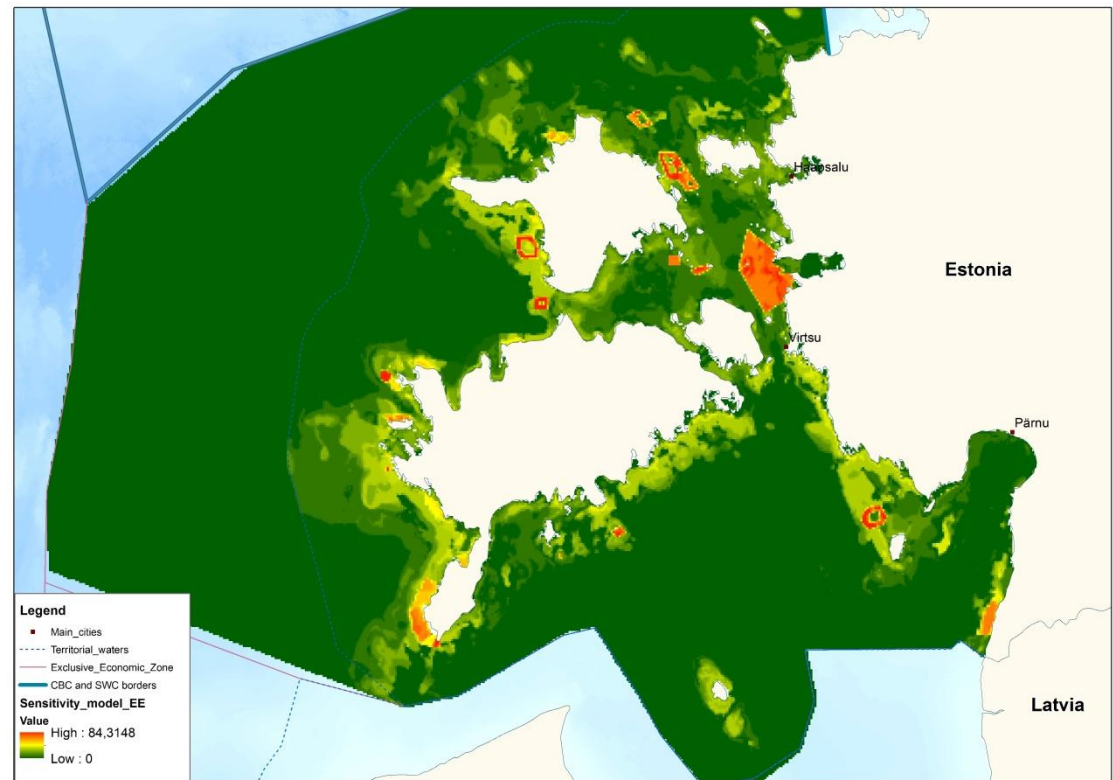
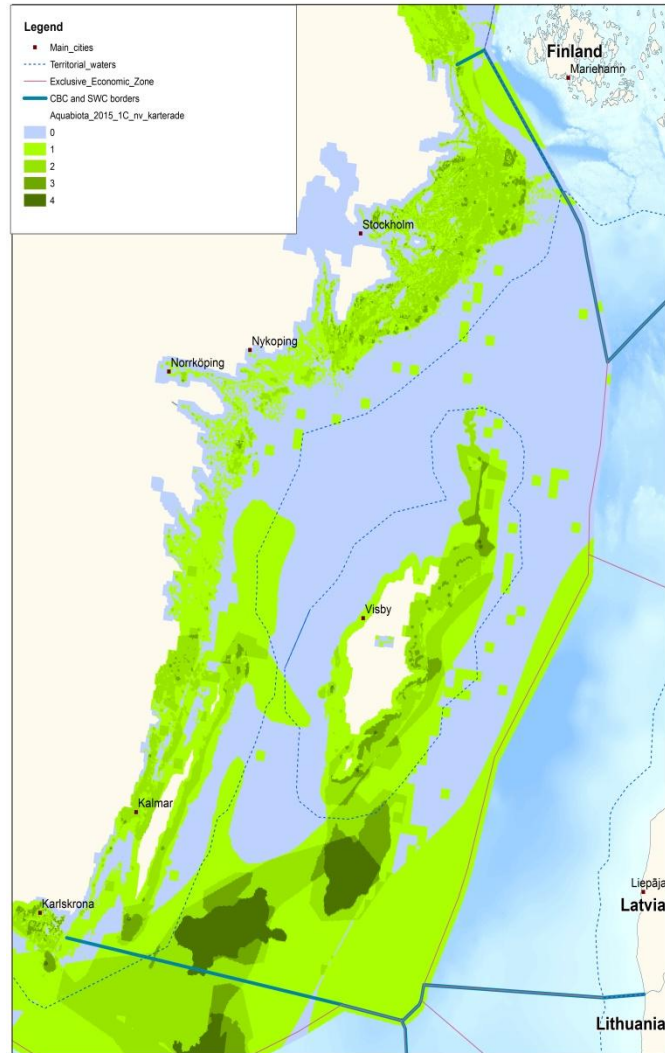

Latvijas jūras ūdeņu ekoloģisko vērtību karte.
Leģenda: No sarkanā – zema vērtība līdz tumši zilam – ļoti augsta vērtība. Avots : LHEI, 2015

Rezultātu ticamības karte atkarībā no iekļauto ekoloģisko vērtību kategoriju skaita: dzeltens – zema ticamība (ietver 1-3 kategorijas); zaļš - vidēja ticamība (ietver 4-6 kategorijas); sarkans – augsta ticamība (7-9 kategorijas). Avots: LHEI, 2015

Ekoloģiski vērtīgo teritoriju kartēšana Zviedrijā un Igaunijā

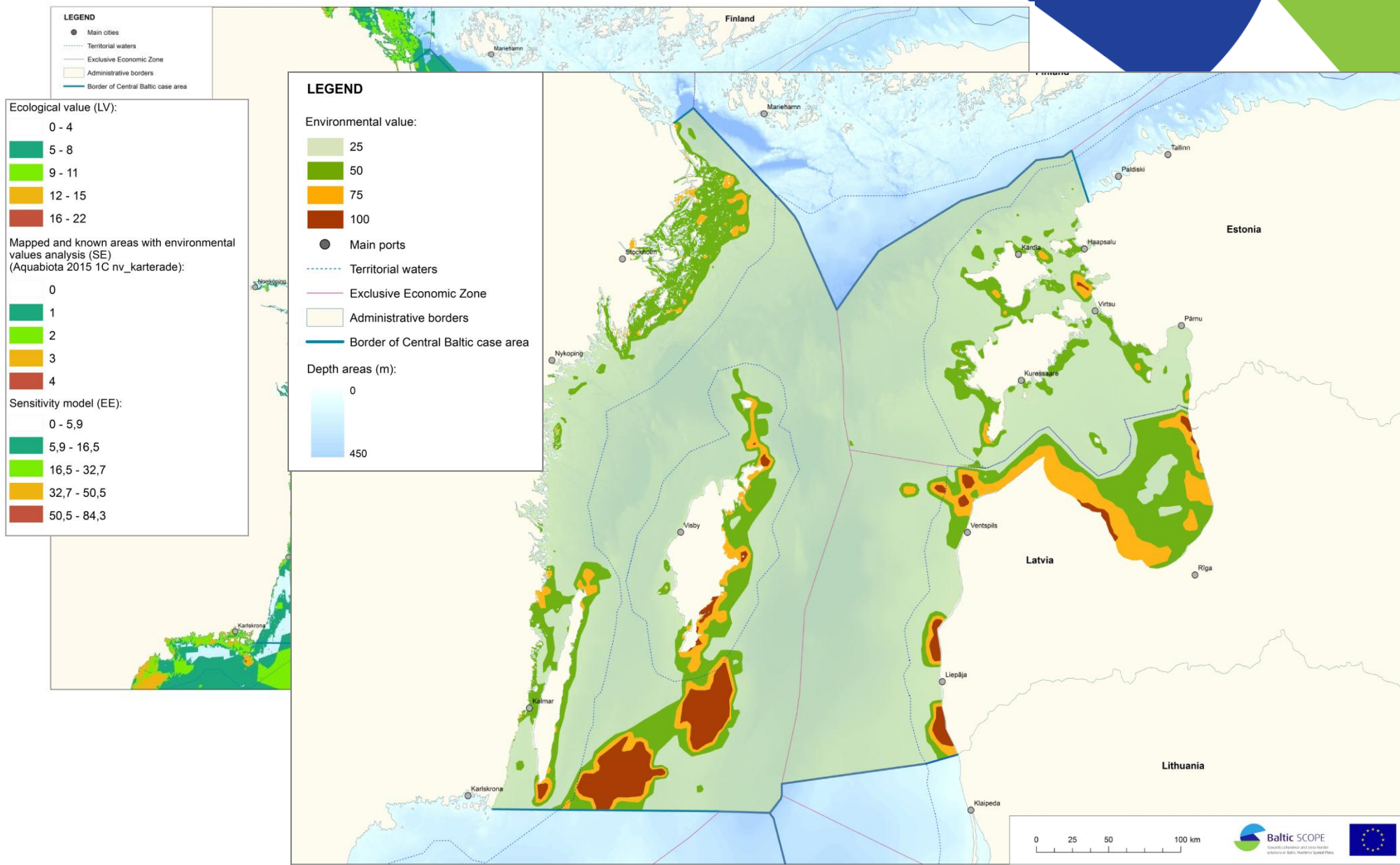
Baltic SCOPE Ekoloģiski vērtīgo teritoriju kartes izstrādes metodika

- Apvienotas jau agregētie LV, EE un SE ekoloģisko vērtību datu slāņi, kas ietver:

	LV	EE	SE
biotopi	✓	✓	✓
zivis	✓		✓
putni	✓	✓	✓
zīdītāji		✓	✓

- **Veikta vērtību skalas standartizācija** - katras valsts skalas vērtības pārnestas uz vienotu skalu, to izsakot vērtību procentuālā sadalījumā:
 - 0-25% zema vērtība;
 - 26-50% vidēja vērtība;
 - 51-75% augsta vērtība;
 - 76-100% ļoti augsta vērtība

Ekoloģiski vērtīgo teritoriju kartes izstrāde Baltic SCOPE projekta ietvaros

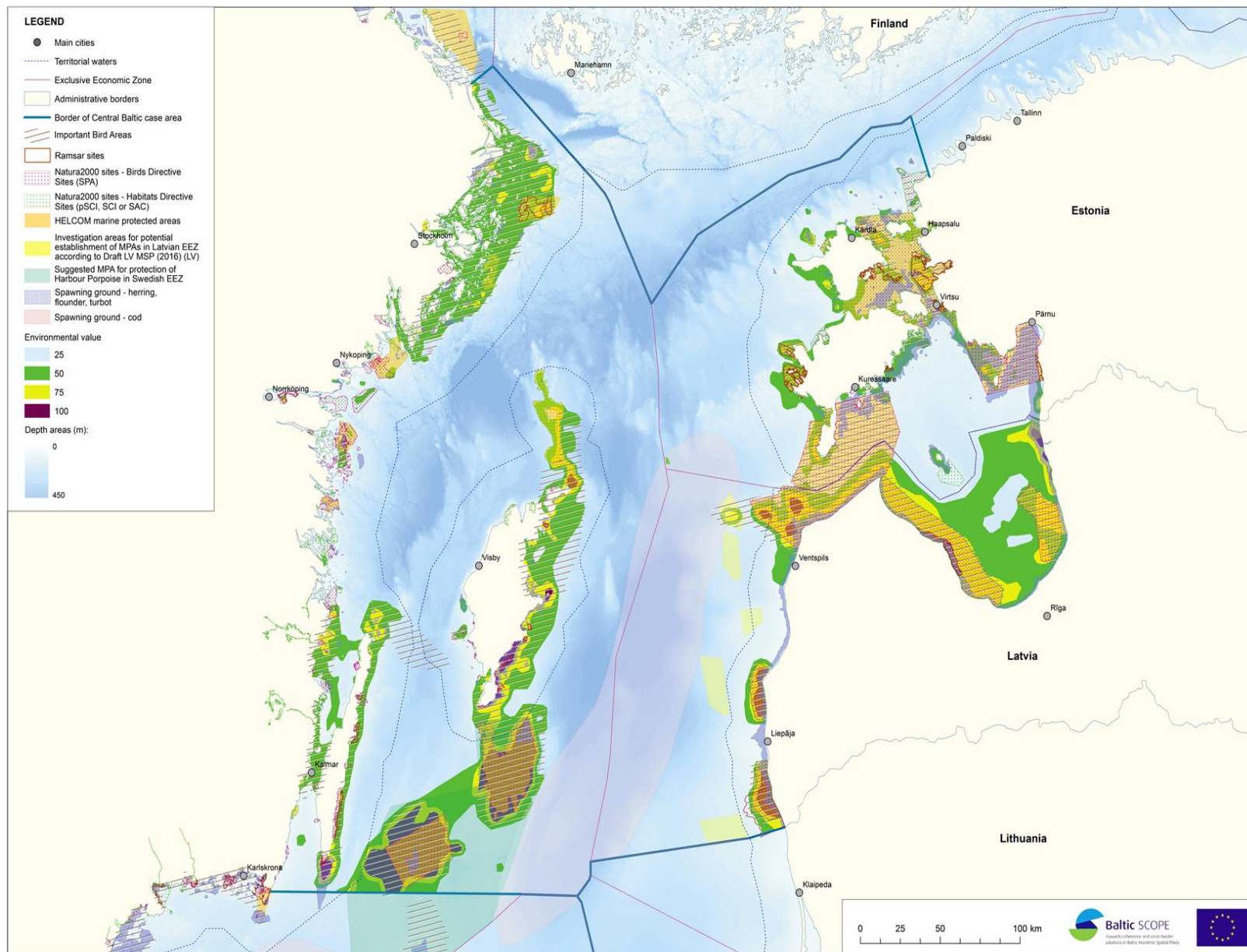

Baltic Scope ekoloģiski vērtīgo teritoriju kartes izmantošanas iespējas un ierobežojumi

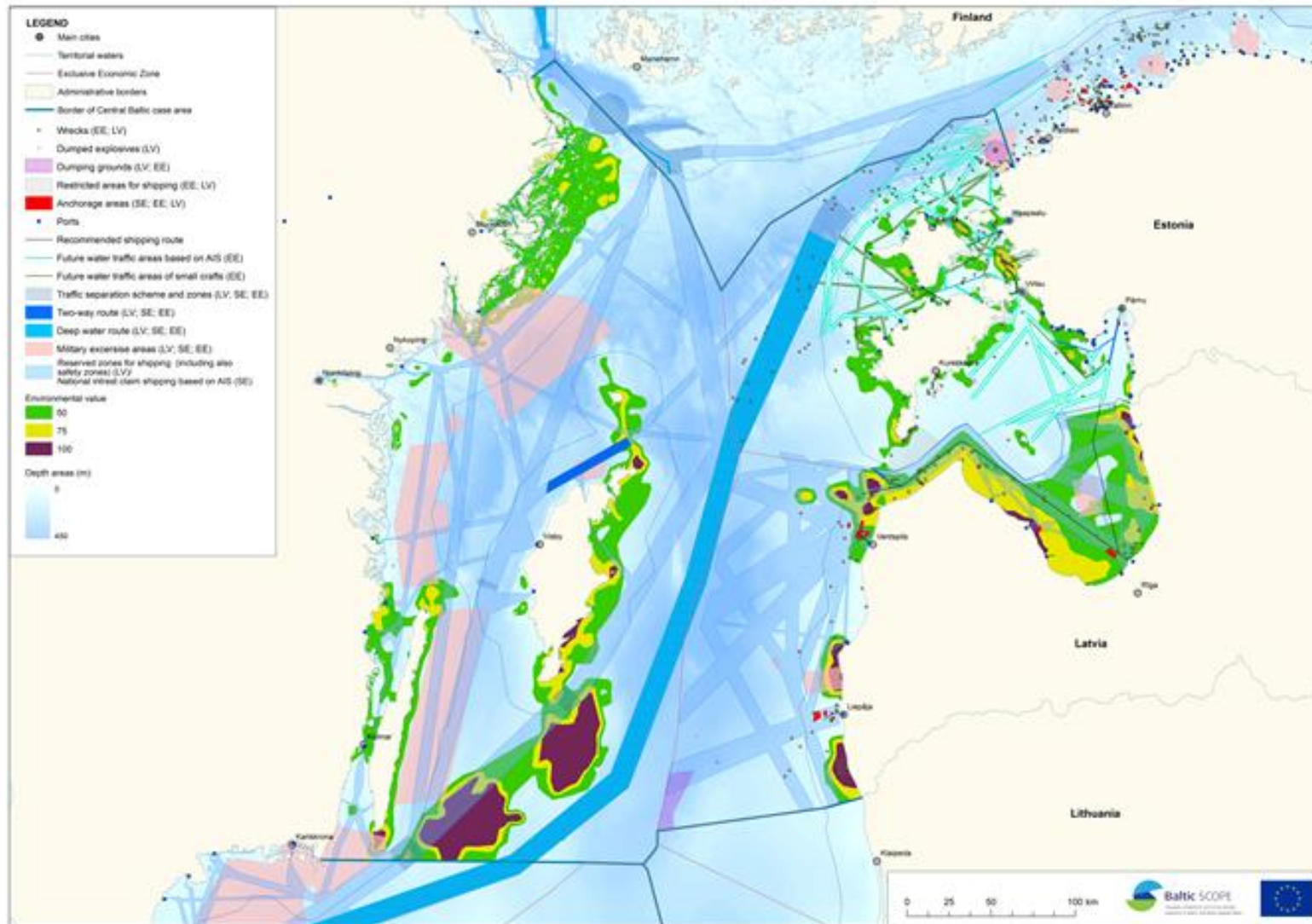
- 😊 Indikatīva informācija par ekoloģisko vērtību izplatību Centrāl-Baltijas teritorijā
- 😊 Labs instruments, lai veicinātu starpnozaru diskusiju par esošo un plānoto jūras izmantošanas veidu ietekmi uz vides vērtībām
- 😊 Ļauj identificēt iespējamus draudus un risinājumus starpvalstu līmenī

- 😞 Ekoloģisko vērtību agregācija kartē nav veikta pēc vienotas metodikas
- 😞 Karte neaptver visu Baltijas jūru un visas ekosistēmas vērtību raksturojošās komponentes

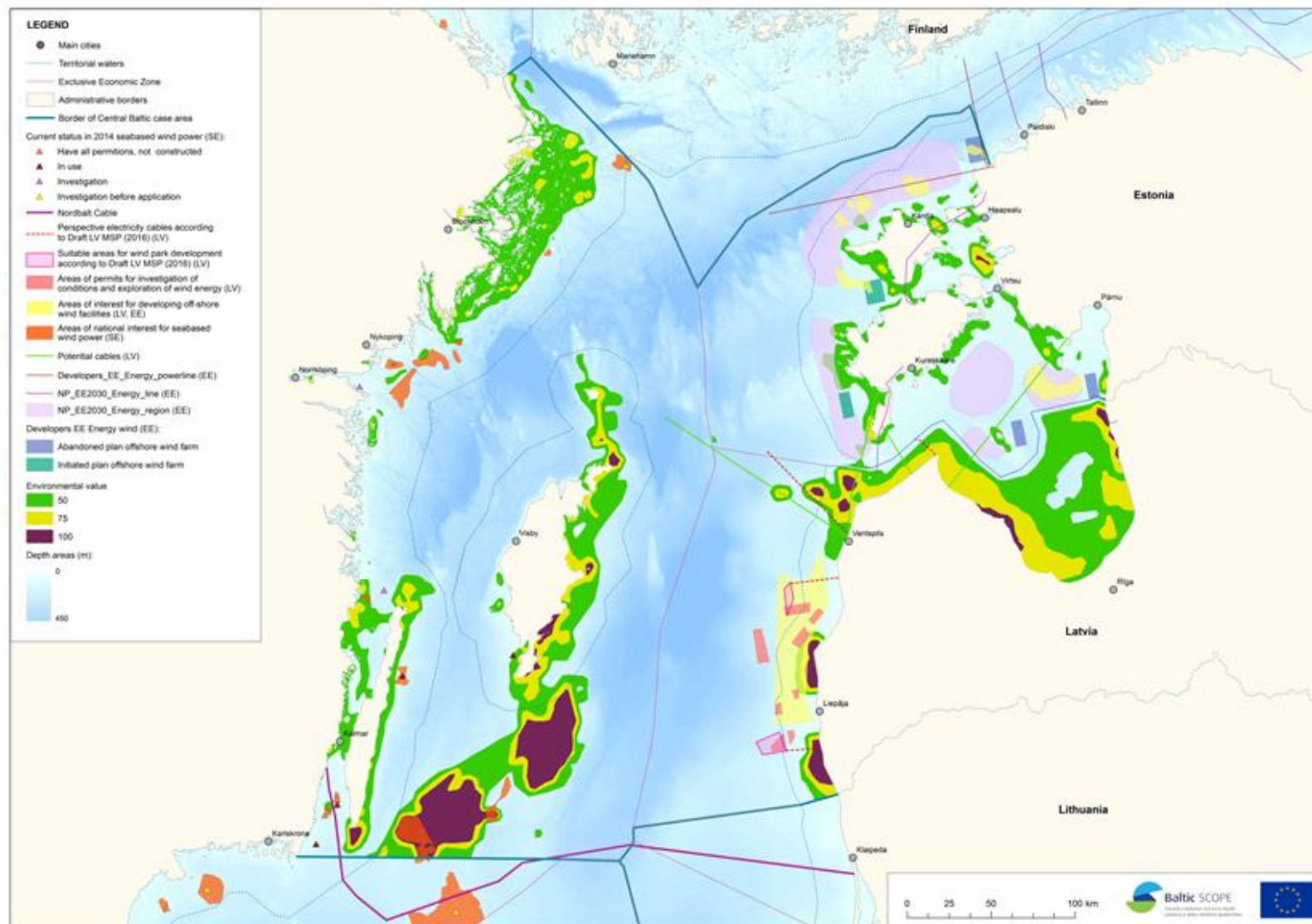
Ekoloģiski vērtīgās teritorijas un AJT tīkls

Ekoloģiski vērtīgās teritorijas un kuģu ceļi

Ekoloģiski vērtīgās teritorijas un enerģētikas intereses

Iespējas un nosacījumi vienotas Baltijas mēroga kartes izveidei

- **Baltijas mērogā harmonizētu datu slāņu izveide** par ekoloģiski nozīmīgo un apdraudēto sugu un biotopu izplatību, t.sk.:
 - Izstrādāt vienotu pieeju jūras biotopu kartēšanai un modelēšanai (izmantojot EUNIS vai HELCOM HUB klasifikācijas sistēmas)
- **Noteikt kopīgus kritērijus un metodiku** ekoloģiski vērtīgo teritoriju kartēšanai
- **Koordinēt izejas datu slāņu apkopošanu un vienotas kartes sagatavošanu**

Nepieciešams jauns starptautisks
sadarbības projekts, iesaistot jūras
pētniecības un datus uzturošās
institūcijas

Baltic SCOPE

Towards coherence and cross-border
solutions in Baltic Maritime Spatial Plans

Paldies!

Swedish Agency
for Marine and
Water Management

BUNDESAMT FÜR
SEESCHIFFFAHRT
UND
HYDROGRAPHIE

Ministry of Environmental
Protection and Regional
Development
Republic of Latvia

Danish Ministry of the Environment
Nature Agency

EUROPEAN UNION
European Maritime
and Fisheries Fund

NORDREGIO
Nordic Centre for Spatial Development

REPUBLIC OF ESTONIA
MINISTRY OF FINANCE